

Šiandie Darbininkų Šventė Pirmoji Gegužės

VISAS PASAULIS ŠIANDIE ŠVENČIA TARP- TAUTINĘ DARBININKŲ ŠVENTĘ

Chicagiečiai lietuviai darbininkų šventę apvaikšios masiniu mitingu L. Auditorijoje

CHICAGO.— Šiandie yra Pirmoji Gegužės—tarpautinė darbininkų šventė, švenčiama viso pasaulio darbininkų, švenčiama kaip darbininkų vienybės ir solidarumo ir kovos už darbininkų klasės pasiluosavimą šventę.

Ta šventė yra švenčiama susilaikymu nuo darbo, demonstracijomis ir parodomis organizuotos darbininkų jėgos.

Tai darbininkų šventei įsigalėjus, niekurių valdžios bando ją pripažinti ir panaudoti ją saviems tikslams, kad pakeisti jos tikrąją reikšmę. Rusijoje ji yra paversta militarizmo švente; Vokietijoje naziai ją bando savaip nukreipti, paversdami ją į naziškąją šventę, kad parodyti darbininkų nuolankumą valdžiai; Lietuvoje gi paversta į paprastą medžių sodinimo šventę. Kitur Gegužės Pirmoji yra griežtai uždrausta ir josios dalyviai yra aštriai persekiojami. Kai kur,

pav. Ispanijoje, Skandinavų šalyse, Anglijoje ji bus labai iškilmingai švenčiama.

Kadangi Amerikoje yra švenčiama jau netekusi savo pirmąsias reikšmes Darbo diena; tai Pirmoji Gegužės yra švenčiama tik nedidelių pažangusių darbininkų būrių.—Socialistų partijos ir niekurių darbininkų unijų. Bet švenčia ją daugiausia tik masiniais mitingais.

Masinis Chicagos lietuvių darbininkų mitingas paminėti šią tarpautinę darbininkų šventę įvyks šį vakarą Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Kalbės "Naujienų" Redaktorius P. Grigaitis, Dr. A. Montvidas ir V. Ambrozaitis, taipgi dainuos Chicagos Lietuvių Choras "Pirmyn" ir bus kitų pamarginimų. Įžanga dykai.

(Platesni žinių žr. editoriale ir vietinėse žiniuose).

Tukstančiai Vokietijos politinių kalinių busių paluosuoti

Hitleris bando pasinaudoti Pirmosios Gegužės švente, kad prisivilioti Vokietijos darbininkus

BERLYNAS, bal. 30. — Kad prisivilioti darbininkus, hitlerininkai nutarė labai iškilmingai švęst Pirmąją Gegužės. Pasinaudodama tuo, kad Pirmoji Gegužės visuomet Vokietijos darbininkų buvo švenčiama ir kad tą šventę darbininkai abai brangina, Hitleris nori paversti šią šventę nazių darbininkų švente, "kad pagerbti Vokietijos darbininkus ir įsteigti nenutraukiamus ryšius tarp proto ir rankų darbininkų". Didelėmis iškilėmis Hitleris buk norys "parodyti visam pasauliui vienybę visų Vokietijos genčių profesijų ir klasių".

Kad dar labiau pasigerinti darbininkams, Hitleris paskelbė amnestiją ir paituosias iš kalėjimų tukstančius politinių kalinių. Vien Bavarijoje tapo paluosuota 2,000 politinių kalinių.

Vyriausios iškimės bus Tempelhof avaičios lauke. Svarbiausia dalis busianti paties Hitlerio kalba, kurioj jis išdėstys pirmų metų valdžios ekonominę programą. Visą dieną gi eisį paradai ir šlap visokios

Chicagai ir aplinkini federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Veikiausia giedra ir šalčiau. Saulė teka 5:47, leidžiasi 7:47.

KUBOS DIKTATORIUS IR SUKILIMO VADAI

PRESIDENT MACHADO, GEN. MARIO MENCAL, DR. MIGUEL GOMEZ

Kuboje tapo išsodinta sukilėlių kariuomenė ir prasidėjo civilinis karas, kad nuverstų diktatorišką prezidento Machado valdžią, kuris kad išsilaikyti valdžioje, stveriasi nuožmiausio teroro priemonių. Visi kiti yra sukilimo vadai, kurie dabar gyvena ištremime, jų tarpe ir gen. Mario Menocal, buvęs Kubos prezidentas, kuris vadovavo ir pereitam sukilimui prieš Machado valdžią.

Praves naujų kelių Delei infliacijos kila šerai ir grūdai už \$500,000,000

WASHINGTON, bal. 30. — Prezidento Rooseveltto viešųjų darbų programan įsivaizduojamas visoje šalyje naujų kelių, kurie kainuotų \$500,000,000. Tai tapo sutarta prezidento ir jo kabineto susirinkime. Kabinetas jau ruošia platų viešųjų darbų pasiūlymą, kuris bus paduotas kongresui svarstyti bėgyje ateinančių 10 dienų.

Viešiesiems darbams numatoma išleisti nuo 1 iki 2 milijonų dolerių. Dar nėra sutarta kaip tie darbai bus finansuojami. Svarstomas yra ir vienas pašalinis pasiūlymas uždėti tam tikrą mokestį ant darbininkų, kad sukūlus pinigų parupinti darbą tiems, kurie jo neturi.

Nusizudė senas bridgeportietis

CHICAGO. — Thomas Zaborski, 60 m., 3315 S. Morgan St., nuvažiojo į South Chicago ir prie 115 gatvės ir Erwing Ave, palindo po gatvėkariu. Jis tapo užmuštas vietoj, gatvėkariui nupiovus abi kojas.

NEW YORK, bal. 30. — Francijos atstovas, buvęs jos premieras Herriot, užbaigęs pasitarimus su prezidentu Rooseveltu, vakar išplaukė atgal į Franciją.

LINCOLN, Nebr., bal. 30. — Nebraskos legislatura priėmė alaus bilių, kuris legalizuoja 8.2 nuos. alų ir pasiuntė gubernatoriui pasirašyti.

Delei infliacijos kila šerai ir grūdai

CHICAGO.—Senatui priėmus infliacijos bilių, prasidėjo natūralus didelis šerų kainų kilimas. Šerai šeštadienį pakilo nuo \$2 iki \$6. Prekyba šerais yra labai gyva.

Kilą ir grūdų kainos. Kviečiai pakilo po 6c už bušėlį, kornai arti 3c. Pakilo biskų kainos ir sviestas.

Pilsudskis nori būti Lenkijos prezidentu

VARŠAVA, bal. 30. — Karo ministeris, maršalas Pilsudskis, galbut bus vienatinis kandidatas į Lenkijos prezidentus gegužės 8 d. Pilsudskis nuo kandidatūros atsisakė 1926 m., kadangi prezidento galios esančios labai siauros. Dabar tos galios tapo labai praplėstos ir Pilsudskis prezidentystę priims.

Nuteisė Kroatų vadą

BELGRADAS, bal. 30.—Kroatų valstiečių vadas Dr. Vladko Maček liko Jugoslavijos teismo nuteistas trims metams kalėjimui už šalies "išdavystę". Jo nusikaltimas — reikalavimas Kroatijai autonomijos. Teismo nuosprendis tarp kroatų ir radikalų serbų sukėlė didelį sujudimą.

RANCHO VELOZ, Kuboj, bal. 30. — Raganiškos apygardos, kad išgydyti savo seserį, Gutierrez dvyniai broliai nužudė savo tėvą ir paskui patys nusižudė.

Rusija diktuos kur gyventojai turi gyventi

Padalino gyventojus į tris rūšis ir sulig to juos apgyvendins.—Bolševikai vėl pradės plačią "čistką"

MASKVA, bal. 30. — Rusija įsakė savo 160,000,000 gyventojų išsklaidyti tokioje plačiojoje skalėje, kokioje dar niekas nebuvo bandęs. Gyventojai tapo padalinti į tris rūšis, taipgi ir pati Rusija tapo išdalinta į tris zonas, kurios bus apgyvendintos tokiais gyventojais, kurie atitinka tai zonai.

Visas Rusijos pasienis ir visi strategiški industriniai centrai, kad apsaugoti komunistinę valstybę, bus apvalyti nuo nepageidaujamų gyventojų, ir apgyvendinti vien tiktais ištikimais komunistams žmonėmis.

Visi politiškai ir socialiai negeistini bolševikams žmonės bus ištremti. Jie negalės apsigyventi arčiau 100 kilometrų (60 mylių) Rusijos sienos, taipgi industriniuose centruose—Maskvoje, Petrograde, Charkove ir daugely kitų miestų. Vien šiuo patvarkymu bus iškelta 15,000,000 gyventojų.

Antrojo zonoje, įsivaizduojama mažesnių industrinių miestų gyventojai, kurie gaus tam tikrus pasus, kurie leis jiems gyventi tik toje zonoje, bet neleis įvažiuoti ar keltis į pirmąją zoną.

Trečią zoną sudarys mažieji miesteliai ir kaimai. Šios zonos gyventojai visai negaus paspartų, taip kad valstietis ir norėdamas negalės mesti ūkį ir eiti dirbti į dirbtuvę. Kiekvienas norintis išsikelti valstietis, turės gauti specialį leidimą iš savo valščiaus valdžios.

Tokie svarbūs uostai, kaip Odessa, Sevastopolis, Vladivostokas, Baku, taipgi miestai Kijevs, Minskas, Rostovas, Magnitogorsk, Chabarovsk, Stalingrad, Nižni Novgorod ir daugelis kitų didesnių miestų tapo priskaityti prie pirmos zonos, kurioj negali apsigyventi antros zonos gyventojai.

Valys bolševikų partiją Atėjo ir eilinis partijos valymas — "čistka". Pradedant nuo birželio 1 d. kiekvienas partijos narys bus atskirai iškamantinėjamas ir turės parodyti, kad jis aktyviai dirba partijos darbą, kad jis kuoistiškiausia tiki į kiekvieną bolševikišką "tezi", negrįžta į, svarbiausia, nesueina su bolševikų priešininkais. Jei pasirodys nors mažiausia abejonė apie nario ištikimybę, ar nors mažiausias neįtikėjimas bolševikiškiems orakulams, tokis narys bus šalinamas be jokios atodairos. Manoma, kad tuo budu iš partijos bus pašalinta mažiausia 1,000,000 narių.

149 žuvo žemės drebėjime

KOS Dedekano salos, bal. 28. —Skaicius žinomų žuvusių perėitą šeštadienį žemės drebėjime žmonių pasiekė 149, baigiant kasinėti griuvėsius. Dedekano salos yra Agejos juroj, Mažosios Azijos pakraščiuose.

Pilietinis Karas Kuboj

Sukilėliai išsodino kariuomenę dviejose vietose. Prasidėjo karas, kad nuverstų Machado valdžią

HAVANA, Kuboj, bal. 30. — Kuboje prasidėjo atviras ginkluotas sukilimas prieš diktatorišką prezidento Machado valdžią. Pasinaudojant didelėmis miglomis, dviejose vietose tapo išsodinta stipri sukilėlių kariuomenė, kuri jau užėmė kelis Kubos miestus ir dabar eina šalies gilumon. Prie jų prisidėjo vietos sukilėliai ir burias didelę sukilėlių kariuomenę, kuri kad sutrukdyti pristatymą vadžios kariuomenės, sprogdina tiltus ir geležinkelius. Cukraus plantacijos deginamos, sankrovos pėsčiamos.

Jau ištiko mušių su valdžios kariuomene, kuriuose žuvo 15 žmonių ir daug žmonių sužeista.

Prezidentas yra labai susirūpinęs sukilimu. Jis visoje šalyje paskelbė karo stovį, o trijose provincijose pradėjo tikrą karą, kad atmušti sukilėlius.

300 sukilėlių iš Jamaica salų, vadovaujami pulk. Trompeta

ir buvusio senato prezidento Alvarez, išlipo Oriente provincijoje. Jie atsivežė daug ginklų ir amunicijos ir tuojaus pasidalino į dvi dalis. Viena užėmė San Luis, per dieną nuėjusi 50 mylių be jokio pasipriešinimo. Kita dalis nuėjo šiauriniu pakraščiu, degindama cukraus plantacijas. Prie sukilėlių visur dedasi nauji būriai.

Kita sukilėlių kariuomenė, iš Bahamas salų, išlipo kitąjį Oriente provincijos vietoj.

Mušiai dabar eina dviejose provincijose. Nuevitas ir Moron miestuose sukilo armijos garnizonai, suėmė savo komandotojus ir iškėlė sukilėlių vėliavas. Abur miestai esą sukilėlių rankose.

Valdžia nebesitiki savo karveidžiais ir siūčia leitenantų vadovauti kariuomenei. Taipgi eina gandy, kad Machado rengiasi reformuoti savo valdžią, kad patenkinti sukilėlius.

Spėjama, kad nužudytų du išvogtieji unijos viršininkai

CHICAGO.—Pereitą penktadienį šeši kulkosvaidžiais ginkluoti žmonės puolė Chicago Teamsters Union raštinę, 637 S. Ashland Ave. ir suvarė apie 70 žmonių į viršutinius kambarius, pastvėrė du mažesnius unijos viršininkus, Fred Sass ir Morris Goldberg ir juos su savim išsivežė.

Ši unija dabar yra kontroliuojama Capones sindikato gangsterių. Puolikai tris valandas išlaukė ateinant stambijų viršininkų-gangsterių — Humpries, "Three - Fingered Jack" White ir Wm. O'Donnell, tačiau jų nesulaukė turėjo pasitenkinti mažesniais viršininkais.

Spėjama, kad pasigrobtieji unijos viršininkai jau yra nužudyti. Kiek manoma, puolimą padarė Touhy šajka, kuri kontroliuoja Chicagos Northwest Side ir yra didelis priešininkas Capone šaikos.

YOUNGSTOWN, O., bal. 30. — Trys pittsburghiečiai atvažiojo žuvauti Pine ežere. Bežuvaudami iš valtės jie tarp savęs susipiėjo ir susimušė valtį. Valtis apvirto ir visi trys prigirė.

KELIAUJANTIEMS LIETUVON

Parupiname visus reikalingus dokumentus, duodame patarimus ir pilnai išrengiame į kelionę, be jokio rūpesčio. Atsineškite tik savo dokumentus, o mes viską priręgsime. Turime gražius spalvuotus visų laivų planus, iš kurių galėsite pasirinkti sau patogiausius laivus. Duosime teisingus nurodymus kaip susitvarkyti su pinigais.

Uželkite arba telefonuokite del informacijų
ROOSEVELT 8500
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.

KORESPONDENCIJOS

Pittsburgh, Pa.

"Tautiškas manifestas"

Pittsburgho tautininkai pasirašė, atspausdino ir išplatino tarp vietos lietuvių manifestą, po kuriuo yra pasirašę žymiausi Pittsburgho tautininkų veikėjai: P. Pivaronas, I. S. Kalkus, J. Virbickas, Ona Zamblianskas, K. Benotaitienė. Kopiją to atsisaukimo prisiunčiui redakcijai.

Apie gramatiškas klaidas gal ir ne mano nosiai kalbėti, nes viršminėtame "manifeste" yra demonstruojama "tikra" lietuviškos-žemaitiškos kalbos "grožybė". Tai tikras įrodymas, kad mūsų Pittsburgho tikrieji tautininkai savo tautos kalbą geriausiai "žino" ir galėtų būti "pavyzdžiu" visai tautai.

Mūsų tautininkų užmanymas sutverti Vilniaus Vadavimo Skyrių Pittsburghe yra tikrai geras, tik, gal but, ne iš to galo pradėtas. Vietoje šaukti draugijų atstovų susirinkimą, kad sukurtų Vilniaus Vadavimo Komitetą skyrių, būtų geriau susaukti masinis mitingas.

Jau pirm mitingo šaukiamas: "Kas jaučiasi lietuviu, kas atjaucia lietuvius, kas nori kad lietuvių Tauta gyvuotų, kas turi žmogiskus jausmus, kas nera Lietuvcs judesium, kas žino skurdą ir vargą pavergtam Vilniaus kraštą. Pribukit ir isrinkit komitetą."

Na, o jei kas negalės "pributi" ar "nepribus", tai jau iš kalno gauna "Lietuvos judesius" vafdą. O jei, neduok dievaiti perkune, visai mažai kas atsilankytų į tą masinį mitingą, tai ir visi Pittsburgho lietuviai liks "Lietuvos judesiais", išskiriant keletą parinkty tautininkų, kurie gal tikrai bus minėtame susirinkime.

Pittsburgho Jonas.

Mofissa, Ill.

Mirė Rapolas Pranulis

Siomis dienomis pasimirė Rapolas Pranulis, senas "Naujiečių" skaitytojas.

Per paskutinius ketverius metus jis sirguliavo ir, ant gal, ligą nutraukė jo gyvybės siūlę. Pranulis buvo 66 metų amžiaus. Paliko žmoną Barbarą, sūnų Rapolą ir dukterį Adelę.

Who's Next

Į pakvietimą talkon Elinės Kultūros Draugijai Kupiškio skyriui pirmas atėjo talkon p. A. Lauceius iš Auburn, Me. prisijungdamas \$1.00 auką.

Sekantieji asmenys aukavo:

1. A. Lauceius 50c
2. A. Kaulakis 50
3. J. Krapavickas 50
4. J. Malinauskas 50
5. D. Vaitonis 25
6. J. Žilinskas 25
7. A. Stukas 25
8. A. Adomavičius 50
9. F. Apšega 50

Viso \$1.00

P pinigai pasiūsti Kupiškio Elinės Kultūros Draugijai p. Petro Vaitiekūno vardu.

Už auką širdingai ačiū!

Dr. A. L. Graičunas,
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Grižtančių Lietuvon žiniai

Griždami Lietuvon apsigyventi ar ilgesniam laikui praleisti amerikiečiai dažnai vėžasi su savim daugiau ar mažiau įvairių vartotų naminių daiktų.

Einant Lietuvos įstatymais, tokie daiktai gali būti įvežti be maito, jeigu šių daiktų siuntė-

jas turės atatinamą paliudijimą iš Lietuvos Konsulatų ar Pasiuntinybės. Praeityje dažnai pasitaikydavo, kad vykstantieji lietuviai tokių paliudijimų neturėdavo, arba suteikdavo Konsulatams nepilnas žinias apie savo vežamus daiktus. Dėl to, atvykus Lietuvon, toki asmenys sudaro daug sunkumų Lietuvos muitinėms, kurios privalo daboti, kad Lietuvos įstatymai būtų vykdomi. Dar daugiau sunkumų ir nesmagumų susidaro patys sau, nes muitinės turi teisės reikalauti sumokėjimo maito už tuos daiktus, kurių nėra Konsulatų paliudytuose surašuose.

Išvengimui nesusipratimų ir nesmagumų, patartina, prieš išvažiuosiant Lietuvon, pasirūpinti iš Lietuvos Konsulatų gauti visų vežamų Lietuvon vartotų naminių daiktų paliudytą surašą.

Be šio surašo, įstatymai reikalauja dar sekančių žinių:

1) Jei kraustomasi į Lietuvą apsigyventi, — tai turi but pažymėta, ar važiuojantis yra Lietuvos pilietis, ar kitos valstybės pilietis. Jei Lietuvos pilietis, tai nuo kurio laiko ligi kurio laiko jis gyvenęs užsienyje. Jei vykstantis Lietuvon asmuo yra ne Lietuvos pilietis, tai li-gi kuriam laikui jis mano gyven-ti Lietuvoje.

2) Jei prašoma įleisti Lietuvon palikimą — reik pažymėti, kad gaunantis palikimą asmuo yra Lietuvos pilietis ir gyvena Lietuvoje, bet yra gavęs palikimą užsienyje.

3) Jei prašoma įleisti Lietuvon kraitį, reik pažymėti, kad keliautoja yra išteklėjusi (kada ir kur) už Lietuvos piliečio ir tuo įsigijusi Lietuvos pilie-tybę.

Visais viršminėtais atsitiki-mais turi but sudarytas pilnas ir tikslus visų vežamų daiktų surašas; šis surašas turi but paliudytas Lietuvos Konsulate Amerikoj (Chicagoje ar New Yorke); paliudyme turi but pažymėta, kad suraše išvardyti daiktai tikrai priklauso tam ir tam (vardas pravardė) ir kad jie buvo jo vartojami, arba kad tuos daiktus keliauto-jas paveldėjo.

4) Taisyklės svetimsaliams. Jeigu daiktus Lietuvon veža svetimsalis, tai įstatymas reikalauja, kad už įvežamus Lie-tuvon nors ir vartotus nami-nius daiktus, jis duotų Lietu-vos muitinei atatinamą už-statą pinigais arba tinkamo banko garantija. Šis užstatas bus lygus įvežamų daiktų mui-tui. Jeigu šiuos daiktus įvežu-sis išgyvens Lietuvoje dau-giau vienu metų, tai jis bus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju ir jo užstatas bus jam grąžintas. Jeigu jis neiš-gyvena Lietuvoje vienu metų, tai išvažiuodamas iš Lietuvos, jis turi išsigabenti su savim visus savo įvežtus daiktus ir tuomet jo paliktas muitinėj užstatas bus jam grąžintas. Jeigu jis neišsiveža įvežty daiktų, tai už neišvežamus daiktus bus paimtas maitas iš jo užstato.

Lietuvos muitinės ir valdi-ninkai turi vyriausybės įsaky-mą daryti visų galimų paleng-vinimų atvykstantiems Lietu-von. Bet yra aišku, kad jie ne-turi teisės lauzyti šalies įsta-tymų. Patys keliautojai turi pasirūpinti, kad prie įstatymų reikalavimų būtų prisitaikinta. Kuomet jie tai padarys, jie įsi-tikins, kad jų kelionė bus sma-gi, kad jie išvengs daug berei-kalingų nesmagumų ir laiko trukdymo ir muitinėse ar kur kitur jie visuomet susitiks su mandagiu ir malonių apsieji-mu.

Darbininkų Sventė

Jau per daugelį metų yra aiškinama darbininkams Gegu-zės Pirmos reikšmė, todėl, ro-dosi, nėra reikalo daug apie tai kalbėti bei aiškinti, kad tai yra darbininkų šventė. Pir-miausiai turiu pasakyti, jog 1 gegužės yra visų darbo žmo-nių šventė, o ne kokios vienos politinės partijos demonstraci-ja. Visi susipratę darbininkai tą dieną išeina iš fabrikų ir dirbtuvių. Jie, taip sakant, pa-daro savo jėgos apžvalgą.

Yra žmonių, kurie visur ir visuomet mato darbininkų jė-gą tik ginkluose. Jie tvirtina, jog 1 gegužės reikia kovoti, o ne švesti. Kad darbininkams reikia kovoti, — dėliai to, ži-noma, dviejų nuomonių negali buti. Tačiau kovoti reikia visų laiką, — per ištisus metus, o ne pasirinkti 1 gegužės.

Kaip jau minėjau, 1 gegu-zės yra darbininkų šventė, ka-da visuose civilizuotuose kraš-tuose, kur šiek tiek yra lais-vės, darbininkai rengia mitin-gus ir padaro savo laimėjimų ir pralaimėjimų apžvalgą. Su-prantamas daiktas, kad tas darbininkų jėgos demonstravi-mas negali patikti išnaudoto-jams. Štai kodėl jie stengiasi visur, kur tik gali, sutrukdyti darbininkams švesti 1 gegužės. Praeityje neapsieidavo ir be kraujo praliejimo. Tatai pasitai-ko ir dabar.

Juo darbininkų judėjimas tvirtėja, tuo priešams mažiau bėra prėgos pulti juos, išpro-vokuoti kraujo praliejimą.

Apvaikščiojant darbininkų šventę, žinoma, negalima ne-paminėti žodžio "kova". Bet juk kovoti dar nereikia imti lazda ir koki kitą įrankį ir daužyti galvas kitaip manan-tiems žmonėms. Kovos budai

yra gana įvairūs. Sakysime, mokslo kovoja prieš visokius prietarus bei tamsumą. Dau-giau to: dažnai pasitaiko, kad patys mokslininkai kovoja tarp savęs dėl vienos ar kitos teo-rijos. Tačiau jie kovą veda ar-gumentais, o ne ginklais.

Ginklas yra silpnumo žen-klas. Liutas ir tigras yra daug stipresni žvėrys, negu žmogus. Štai kodėl žmogus prieš tuos žvėris naudoja šautuvą, nes ki-taip negalėtų jų nugalėti. Pa-našiai elgiasi ir despotiškos valdžios: jos naudoja ginklą prieš savo piliečius, kadaangi ki-taip negalėtų jų suvaldyti, ne-galėtų jų pavergti. Ir juo val-džia jaučiasi silpnesnė, tuo ji labiau terorizuoja savo pilie-čius.

Darbininkai stveriasi ginklo tik tame atveju, kuomet ki-tokios išeities nebėra arba jie yra pakankamai tvirti, kad tą ginklą išlaikyti rankose.

Žinoma, būtų nesąmonė per darbininkų šventę žvanginti ginklus. Tai atneštų daugiau žalos, negu naudos. Tatai ma-tome iš praeities patyrimų.

Pastaruoju laiku labai daug kalbama apie "bendrą frontą". Darbininkų šventė kaip tik tam galėtų būti panaudota. Bet pa-sirodo, kad tie, kurie daugiau-siai kalba apie "bendrą fron-tą", mažiausiai rūpinasi jo su-darymu. Jie nori ne lygiomis teisėmis veikti, ale vadovauti, — nori, kad kitokių įsitikin-i-mų žmonės pasiduotų jų ko-mandai. Čia kalbu apie komu-nistus, su kuriais joks bendras veikimas yra neįmanomas. Ir taip bus tol, kol jie neatsiža-dės akiai tarnauti Maskvai.

Faktas juk yra tas, kad komunistai daugiausiai prisidėjo prie darbininkų vienybės su-

skaldymo. Imkime, pavyzdžiui, Vokietiją. Visi gerai žino, kad jie su didžiausiu įnirtimu ko-vojo socialdemokratams. Vokie-tijoje komunistai dažnai susi-dėdavo su hitlerininkais, kad atakuoti demokratijos šalinin-kus.

Na, o dabar jie ten susilau-kė tokios pirties, kokios jie niekuomet nesitikėjo. Bėdos prisipirli, jie pradėjo kalbėti apie "bendrą frontą". Tačiau, kaip yra sakoma, po pietų ne-be laikas šaukšto ieškoti. Pa-galios, tame kvietime nėra jo-kio nuoširdumo. Juk negali buti mažiausios abejonės, kad komunistai, jeigu jiems būtų

pasisekę įsigalėti Vokietijoje, jokių ceremonijų nebutų darę su socialdemokratais. Jie būtų juos taip jau persekioję, kaip kad dabar persekioja Rusijoje.

Tad sulipdyti "bendrą fron-tą" su tais, kurie daugiausiai ji ardo, nėra galima. Štai ko-dėl ir Chicagoje socialistinio nusistatymo žmonės darbininkų šventės apvaikščiojimą rengia atskirai nuo komunistų.

J. A. Ila.

PROBAK-

suteikia
barzdaskutyklos
komfortą
skutimos
namie

(PROBAK BLADE)

Garsinkitės Naujienose

"Namų Daktaras"

Dr. A. Karaliaus parašytą, 175 pusl. \$2 vertės Knygą, kuri turėtų buti kiekvie-noje lietuvių šeimynoje —

NAUJIENOS duos VISAI DYKAI vi-siems, kurie užsirašys "NAUJIENAS" sau, savo draugams, pažįstamiems arba giminėms.

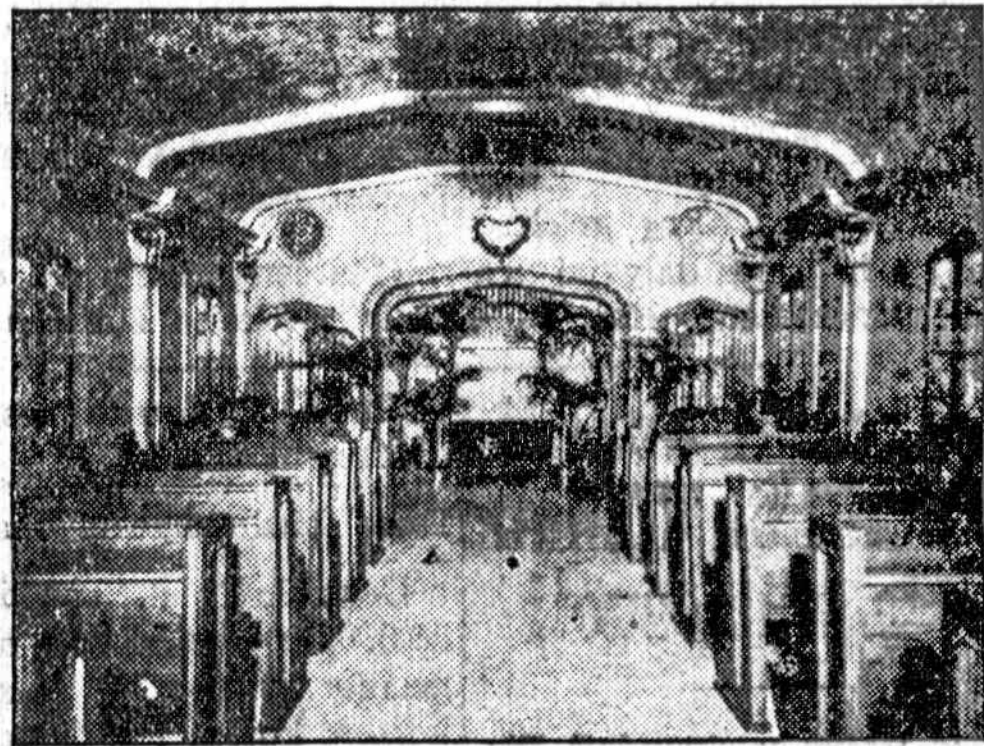
Naujienos Chicagoje ir kitur metams — \$8.00, pusei metų — \$4.00; visur kitur Amerikoje — metams \$7.00, pusei metų — \$3.50.

Siųskite pinigais arba money orderiu.

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street —
CHICAGO, ILLINOIS

VIENA IŠ GRAŽIAUSIŲ KOPLYČIŲ SU VARGONAIŠ DEL ŠERMENŲ DOVANAI

Alexandra Masalskis

3307 AUBURN AVENUE
Boulevard 4139

Pranešu visuomenei, jog dabartiniu laiku viskas labai nupigo; nereikia nei pu-ses mokėti už grabus kaip kad pirmiau buvo. Dabar galima labai gražiai palai-doti su mažai pinigų.

Patartina pasisaugoti, yra dar tokių, kurie laiko senas kainas. Mūsų patarna-vimas per 20 metų yra teisingas ir nebran-gus, tokiu budu mūsų įstaiga turi didelį pasisekimą savo profesijoje. Reikale kreip-kites, o darbu busite užganėdinti.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS

3514-16 W. ROOSEVELT ROAD
art St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8902
Vanos, lietaus ir druskos vanos,
swimming pool.
Rusiška ir turkiška pirtis moterims
sėdėdomis iki 7 v. v.

Daktaras

Kapitonas
Pasauliniame kare

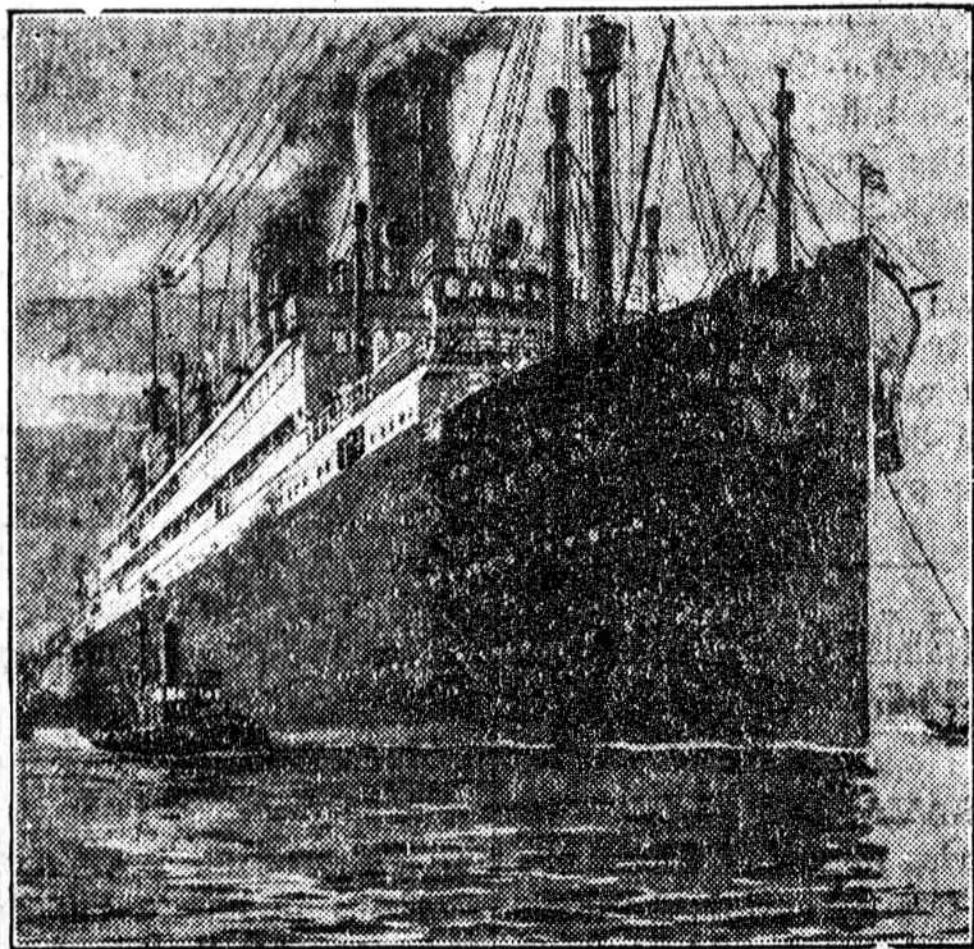

WISSIG,

Specialistas
Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU PER 28 METUS NEŽIURINT KAP UŽSISENĖJUSIOS IR NEIŠGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užnuodijimą krau-jo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus naga-roje, kosėjimą, gerklės skandėjimą ir palaptingas ligas. Jeigu kiti ne-galėjo jus išgyti, ateikite čia ir persitikinkite ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstancius ligonius. Pacartinas dykai. ORISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 valandos ir nuo 5-8 valandų vakare. Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kampaas Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

Važiuokite su Mumis! Gegužės 10 d., 1933

TIESIOG ! KLAIPĖDA

ANT PALOCINIO
LAIVO "BERLIN"

Laivas "BERLIN"

Tai yra beveik visai naujas laivas. Buvo pabudavotas 1925 me-tais, kaip pirmos klasos laivas. Paskui buvo paverstas į kabino laivą — taip, kad dabar jo puošnys pirmos klasos parankumai parsiuduoda kabino kainomis.

Trečia ir turistinė klasos yra moderniškai įrengtos. Valgis yra toks skanus ir geras, kad jį niekuomet neužmiršite.

Tai bus viena iš didžiausių Lietuvių Ekskursijų, išvažiuojančių iš Chicago.

BET JUS TURITE PASISKUBINTI

padaryti savo rezervaciją su mumis šiandien.

Iš New Yorko į Klaipėdą į vieną pusę \$92.00

Iš New Yorko į Klaipėdą ir atgal \$153.50

Plus \$5.00 Taksu

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL

Ar Darius ir Girėnas Tikrai Skris į Lietuvą?

Nebranginam gabiiu lietuviu

Yra labai daug gabiiu ir net genialiu lietuviu. Tačiau mes, lietuviai, deja, nemokame gerbti savo genialiu tautieciu. Bet mūsų tarpe yra daug pavyydo. Nemokame gerbti ir branginti savo tautieciu, kurie yra pasižymėję įvairiose srityse, kaip antai: politikoje, literaturoje, muzikoje, teatro meno srity, žurnalistikoje, diplomatiijoje, chemijoje, technikoje, karo mokslu srityje, aviacijoje, lėktuvu (aeroplano) konstrukcijoje ir tt. ir tt. Galėtumė suminėti keletą šimtu mūsų tautos vyru, kurie dėl savo gabumų vienoje ar kitoje srityje yra pasižymėję ir atkreipę į save kitų dėmesį. Tik visa nelaimė, kad mes, lietuviai, nevertiname jų gabumų bei talentų ir dėl to nebranginame jų.

Tokios mintys ateina į galvą prisimenant ir mūsų lakunus Darius ir Girėną. Jau vien dėl savo pasiryžimo leisti į tokią ilgą ir pavojingą kelionę į Lietuvą ir kitataučių akyse tampa didvyriais, t. y. tokiais vyrais, kurie gali įvykdyti tokius darbus, kurių niekas kitas neįstengia įvykdyti arba kuriuos mažai kas sugeba atlikti. Amerikos lietuviai išsypajutę dėkingumą abiem mūnėnams lakunams ir sunkiais laikais sudėję gražių kruvų aukų geram lėktuvui įtaisyti. Kodėl jie taip pasielgė? Aš manau, Amerikos lietuvių visuomenė jautria lietuviška širdimi pritarė tokiam sumanymui ir savo pinigais parėmė tą skridimą dėl to, kad Darius ir Girėnas:

1) pirmi iš lietuvių ryžosi skristi per Atlantiką vandenyne;

2) rengiasi nuskristi toliau, negu garsusis Lindberghas nuskrido; pastarasis nuskrido iš New Yorko į Paryžių, o mūsų tautiečiai lakunai skris "be persėdimo" dar toliau ir tuo būdu "pralenktų" pagarsėjusį pulk. Lindberghą;

3) rengiasi ne tik į tolimąją Lietuvą skristi, bet nori dar ir grįžti atgal lėktuvu.

Taigi, mūsų lakunai nori šią vasarą net dukart perskristi per platųjį Atlantiko vandenyną. Tokio žygio dar nė vienas lakunas nėra atlikęs. Ir tokio tikslo sieks kaip tik mūsų tautiečiai, kurie nori "sumuštį" nepaprastą rekordą aviacijos srityje! Jie tikrai nuostebins žmoniją ir netgi viso pasaulio lakunus.

Už ką gi mes taip pamilome šiuos du lakunus? Juk, rodos, jie nėra pirmi arba vieninteliai lakunai lietuviai. Lietuvoje šiandien yra apie 200 karo ir civilinių lakunų, o Amerikoje yra apie 10 lakunų lietuvių. Nemažas skaičius "laks-tančiųjų" lietuvių. Tačiau iš jų visų tik Darius ir Girėnas sumanė ir ryžosi skristi per Atlantiką. Tuo savo pasiryžimu jiedu išsiskiria iš mūsų tautos tarpo kaip didvyriai, nes dar nė vienas lietuvis nėra ligi šiol atlikęs tokio tolimo skridimo. Jei, sakysime, ligi šiol tą Atlantiką būtų perskridę 20-30 lietuvių, tai šiandien Amerikos lietuvių visuomenė nebūtų nupirkę Darius-Girėnui tokį gerą lėktuvą ir net nebūtų nustebe, išgirdę, kad koks ten Darius ir Girėnas skris iš Amerikos į Lietuvą. Bet šiandien mes visi matome, kaip mūsų visuomenė džiaugiasi ir didžiūojasi šiais dviem lakunais, kaip ji iškilmingai ir su pagarba įvairiose kolonijose sutinka juos, tartum jie jau būtų atskridę iš Lietuvos. Lietuviai gerbia juos už drąsumą ir laiko juos didvyriais, kurie suteiks garbės laurus lietuvių tautai.

Bet — deja! — kaip paprastai mūsų gyvenime buna, taip ir šiuo atveju. Šie mūsų tautos vyrai, nieko nenūskriaudę ir dar neskridę į Lietuvą, jau yra įvairiai apkalbami. Man teko nuo pat pradžios per spaudą ir per radiją vesti propagandą jų skridimo reikalui. Jau daug esu tais reikalais rašęs. Tačiau, nežiurint to, kad visuomenė sudėjo aukų skridimui, kiek reikėjo, dar ir šiandien tenka nugirsti abejoj-

BANDITŲ SURIŠTA LIETUVAITĖ ŠOKĖJA

Staselė De Ana-Bernotaitė, kurią plėšikai užpuolė namuose, 5668 1/2 Ridge Ave., surišo ir pavogė daug brangenybių.

nių: ar tikrai Darius ir Girėnas skris į Lietuvą? Jau daugelis žmonių pašnabždomis klausė mane, kaip iš reklamavusį skridimą: ar tikrai jie skris? ar jie kartais nesumanė tik pasipiniguoti, prisidengę gražių ir kilnių tikslu? gal jie tik rupinasi gerą lėktuvą gauti ir po to visai nė nebandydys skristi į Lietuvą? ir tt. Pats kapitonas S. Darius gir-dėjo apie tai. Vienas iš skridimo garbės rėmėjų "draugiškai pasakė jam: žinai, kapitone: ar jūs skrisit į Lietuvą ar ne, bet vis dėlto nors pakilkit į orą tuo lėktuvu, nuskrisit nors kiek į šalį ir po to jau nutupkit; bet nors parodykit, kad buvot pakilę skristi..." Labai charakteringa pastaba. Taip pat ir lakunui Girėnui vienas žymus ir garbingas asmuo tiesiai į akis pasakė: "nei jūs skrist į Lietuvą, nei ką..."

Toki ir panašūs priekaištai yra labai reikšmingi: jie rodo, kad yra nemaža mūsų tautiecių, kurie tiesiog netiki skridimui ir tuo būdu žemina jų lakunų gerą vardą. Nors dabar (jau turint lėktuvą) ir nebūtų laikas kalbėti tokiu klausimu, bet yra aiškus reikalas tokį dalyką išsiaiškinti, kad visuomenėje nebūtų panašių abejonių, nes tokios abejonės blogai veikia pačių lakunų dvasią ir klaidina skridimo rėmėjus, kurie gali pradėti gailėtis savo aukų...

Tad, gerbiamieji, atvirai pasikalbėkime ir arčiau pažinkime abudu lakunus: kas per vieni jiedu yra, kokia yra jų praeitis ir kokio tipo žmonės jie yra? Po to galėsime spręsti, ar jiedu gali apgauti visą mūsų tautą ir ar jie stengiasi pasipiniguoti?

Kas tas kap. S. Darius.

Steponas Darius gimė 1897 m. sausio 9 d. Kubiškės kaime, Kvėdarnos vals., Tauragės apskr. iš tėvų Jono Romualdo Dariaus ir motinos Augustinos Vaišvilaitės. Tėvas mirė 1905 m. Po to Steponas su motina, patėviu ir seserimis spaudą ir per radiją vesti propagandą jų skridimo reikalui. Jau daug esu tais reikalais rašęs. Tačiau, nežiurint to, kad visuomenė sudėjo aukų skridimui, kiek reikėjo, dar ir šiandien tenka nugirsti abejoj-

drauge su tėvais persikėlė į West Pullman'ą, Illinois, kur toliau tęsė mokslą. 1912 metais Steponas Darius įstojo į West Pullmano pradžios mokyklos beisbolo komandą ir labai pamėgo sportą. Tais pat metais baigė tą mokyklą ir rudenį įstojo į Curtiss High School. Mokėsi architektūros ir žaidė beisbolą šios mokyklos komandoje. 1913 m. perėjo į Englewood High School. 1916 m. (per 3 1/2 metus) baigė Harrison Technical High ketverių metų kursą. Budamas mokykloje, taip pat dalyvavo įvairiose sporto komandose. Tais pat metais įstojo į Lane Junior College inžinerijos skyrių. Dalyvauja kolegijos futbolo komandoje ir išrenkamas krepšiasvaizdžio (basketball) komandos kapitonu.

Šešionis dienomis praėjus po to, kai Amerika paskelbė karą Vokietijai, 1917 m. balandžio mėn. 12 d. Steponas Darius įstoja į Amerikos kariuomenę ir su 149-ju lengvosios lauko artilerijos pulku (42-ios divizijos sudėtyje) rug-sėjo mėnesį pasiekia Prancūziją. Ten, karo lauke 1918 m. liepos mėn. 14 d. buvo lengvai apnuodytas nuodingomis dujomis, o rugpjūčio mėn. kautynėse ties Paryžium buvo sužeistas. Kiek vėliau įsakyme 149-jam lauko artilerijos pulkui buvo pagirtas už narsumą. Paskelbus karo pailaubas, su minėtu pulku įžengė į Vokietiją, į Reino kraštą, ir ten okupacinės kariuomenės sudėtyje išbuvo 3 mėnesius. 1919 m. gegužės mėn. 10 d. išėjo iš kariuomenės.

1919 m. rudenį S. Darius prisideda prie Amerikos lietuvių savanorių organizavimo, drauge su jais 1920 metais nuvyko į Tėvynę ir įstojo į jaunąją Lietuvos kariuomenę. 1921 metais baigęs karo mokyklos 4-ją laidą, buvo pakeltas į leitenanto laipsnį ir, pats pasiprašęs, buvo paskirtas į karo aviaciją. 1922 metais jau pradėjo savarankiškai skraidyti lėktuvu. Lietuvos karo aviacijoje buvo laikomas vienu iš geriausių lakunų; tai pats girdėjau iš daugelio karo lakunų.

S. Darius 3 metus vadovavo Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjungai, budamas jos pirminku. Anais laikais jis buvo

vienas iš nedaugelio sporto žinovų ir mokė karius ir civilius įvairių šakų sporto. Suorganizavus Lietuvos Futbolo Lygą (sąjungą), jis buvo išrinktas pirmuoju tos Lygos pirminku. Vadovaudamas įvairioms sporto šakoms, pats žaidė valstybinėje Lietuvos futbolo komandoje, kuri žaisdavo su kitų valstybių futbolininkais. Dalyvavo kariuomenės sporto draugijoje ir Lietuvos Sporto Lygos centro komitete.

Šis žymus Lietuvos sportininkas ir sporto vadovas taip pat daug prisidėjo prie Klaipėdos sukilimo organizavimo, pradžioje bendradarbiaudamas su Vyriausiuoju Klaipėdos Gelbėjimo Komitetu. Sukilimui prasidėjus, jis buvo 3-ios sukilėlių grupės vado padėjėju. Sukilusiems Klaipėdos krašto lietuviams užėmus Šilutę, S. Darius siunčiamas 3-ios grupės pasparties cėlono priešakyje į kitą kovos lauką — Klaipėdos miestą vaduoti. Drąsiems sukilėliams sutriuškintiems prancūzų kariuomenės ir vokiečių žandarmerijos pasipriešinimą, Darius su savo būriu Liepų gatve įžengia į atvaduotąjį Klaipėdos miestą. Prasidėjus deryboms tarp sukilėlių vadovybės ir okupacinės prancūzų kariuomenės vadovybės, jis buvo perkeltas į sukilėlių štabą. Paskiau vadovavo 8-jai sukilėlių kuopai. Už uolų pasidarbavimą ir narsumą S. Darius buvo Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komiteto apdovanotas aukščiausio laipsnio garbės medaliu. Gyvenantieji Amerikoje adv. Kastas ir d-ras Julius Jurgėlos gali paliudyti apie S. Dariaus narsumą Klaipėdos atvadavimo metu ir nuopelnus Lietuvos sportui. Geri sportininkai ir į patį karą žiuri kaip į savotišką sportą, vykdomą savo tautos gerovei.

(Bus daugiau)

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

Toprašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

JEIGU RUBAI PUOŠIA ŽMOGŲ

PLUMBINGAS puošia NAMUS

Komfortas, ekonomija, gražumas. — Štai ką modernišką plumbingą ir apšildymo įrengimus atneša į jūsų namus. Įrengimai, kurie lengvai ir ekonomiškai operuojami ir kurie pridoda tą perteklių, kuris reiškia komfortą ir gerą skonį. Ir jo originale kaina yra stebėtinai žema.

Toileto Sėdynės Šu. tvirtais kablais. Šia. žema kaina. Gs \$ 1.35 Specialiai Raudonmedžio Sėdynė \$ 1.10	Moderniška Maudynė Vana, pilna 5 pėdų Recces Subudavota Porceliano—Enamelio perdėm. Pedestal Mazgotuvė: Porceliano. Enameluota 20x24 inč. Toiletas: Vitreous China Tankas ir bliudas, pilnas su baltu sidynu. Visą garantuota — tikra kokybė. Fixtures \$ 49.95	DOME TOP SILDYTOJAS Telpa 52 Galionai Garantuojame 120 svarų vož. apnaidimą \$6.75 82 galionų Italpos \$8.25
Kombinacija Sinkų Kranai Sunkaus misingo. Chromo su linkuojančia šmirklėne ir stikliniu indu dėl muilo \$2.49	Alui įrengimai Alui Kranai Peerless Taps, Blakutis c i n o ringas. Alui 3 m i r k 3 i n e s. Tapping Radai ir t. t.	Skalbyklos Kubilas Dvieju dalių kubilas, pilnas, sunkaus plieno frėmas, ir lin-guojanti kra-nai už \$7.45

Dėl Miesto Dirbantįjį Darbininkai Gali Vartoti Savo Pay-Roll Identifikacijas.

Sol Ellis & Sons Inc.
PLUMBING AND HEATING SUPPLIES

2118-2132 SO. STATE STREET
Tel. VICTORY 2454
4606-08 West 22nd St. 3945-47 Lincoln Ave.
Lawndale 2454—Cicero 130 Lakeview 8200
5912-26 WEST GRAND AVE.
Tel. National 0066
Specialiai išpildome Telefono ir Pašto užsakymus — DYKAI Pristatymas. Visos Krautuvis Atlauros Antradienio, Ketvergo ir Šeštadienio Vakarais
West ir South Sides Krautuvis Atlauros Nedėlioį iki 1 val. po pietų.

REPUBLIC 3100

J. J. BAGDONAS LIETUVIŲ GRABORIUS

Liudnoj valandoj paveskite man visus savo rupeščius.

Koplyčia veitui

2506 West 63rd Street

J. F. RADZIUS LIETUVIŲ GRABORIUS

Reikale pašaukite Radzių, o Jis Jums sutaupys šimtus Dolerių Palaidoja už \$25.00 dolerius ir augščiau

J. F. RADZIUS

668 W. 18th Street

Tel. Canal 6174

Chicago, Illinois

PIRMOS GEGUŽĖS APVAIKŠČIOJIMAS

Rengia Chicago Lietuvos Socialistų Sąjungos Centralinė Kuopa kartu su CWCOU Lietuvių Bedarbių 63 Lokalu

PIRMADIENY, GEGUŽĖS 1 d. 1933. CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

KONCERTAS—SOLISTAI—PRAKALBOS. Pradžią 7:00 val. vakaro. IŽANGOS NE BUS.

3133 SO. HALSTED STREET.

PEOPLES FURNITURE CO. KRAUTUVES

4177-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
CHICAGO, ILL.

\$89.50

Taipgi turime didesnių Gibson modelių dėl didesnių šeimynų, kurie kaštuoja biskį daugiau. Matykite juos

Ar Darius ir Girėnas Tikrai Skris į Lietuvą?

Nebranginam gabii lietuvii

Yra labai daug gabii ir net genialii lietuvii. Tačiau mes, lietuviai, deja, nemokame gerbti savo genialii tautiečių. Bet mūsų tarpe yra daug pavydo. Nemokame gerbti ir branginti savo tautiečių, kurie yra pasižymėję įvairiose srityse, kaip antai: politikoje, literaturoje, muzikoje, teatro meno srity, žurnalistikoje, diplomatiijoje, chemijoje, technikoje, karo mokslų srityje, aviacijoje, lėktuvų (aeroplano) konstrukcijoje ir tt. ir tt. Galėtume suminėti keletą šimtų mūsų tautos vyrų, kurie dėl savo gabumų vienoje ar kitoje srityje yra pasižymėję ir atkreipę į save kitų dėmesį. Tik visa nelaimė, kad mes, lietuviai, neįvertiname jų gabumų bei talentų ir dėl to nebranginame jų.

Tokios mintys ateina į galvą prisimenant ir mūsų lakunus Darius ir Girėną. Jau vien dėl savo pasiryžimo leistis į tokią ilgą ir pavojingą kelionę į Lietuvą ir kitataučių akysse tampa didvyriais, t. y. tokiais vyrais, kurie gali įvykdyti tokius darbus, kurių niekas kitas neįstengia įvykdyti arba kuriuos mažai kas sugeba atlikti. Amerikos lietuviai išsyk pajuto dėkingumą abiem mūnietims lakunams ir sunkiais laikais sudėjo gražią kruvą aukų geram lėktuvui įtaisyti. Kodėl jie taip pasielgė? Aš manau, Amerikos lietuvii visuomenė jautria lietuviška širdimi pritarė tokiam sumanymui ir savo pinigais padėmė tą skridimą dėl to, kad Darius ir Girėnas:

1) pirmi iš lietuvių ryžosi skristi per Atlantiko vandenyną;

2) rengiasi nusikristi toliau, negu garsusis Lindberghas nuskrido; pastarasis nuskrido iš New Yorko į Paryžių, o mūsų tautiečiai lakunai skris "be persėdimo" dar toliau ir tuo budu "pralenktų" pagarsėjusį pulk. Lindberghą;

3) rengiasi ne tik į tolimąją Lietuvą skristi, bet nori dar ir grįžti atgal lėktuvu.

Taigi, mūsų lakunai nori šią vasarą net dukart persikristi per platųjį Atlantiko vandenyną. Tokio žygio dar nė vienas lakunas nėra atlikęs. Ir tokio tikslo sieks kaip tik mūsų tautiečiai, kurie nori "sumušti" nepaprastą rekordą aviacijos srityje! Jie tikrai nusitebės visą žmoniją ir netgi viso pasaulio lakunus.

Už ką gi mes taip pamilome šiuos du lakunus? Juk, rodos, jie nėra pirmi arba vieninteliai lakunai lietuviai. Lietuvoje šiandien yra apie 200 karo ir civilinių lakunų, o Amerikoje yra apie 10 lakunų lietuvių. Nemažas skaičius "laks-tančiųjų" lietuvių. Tačiau iš jų visų tik Darius ir Girėnas sumanė ir ryžosi skristi per Atlantiką. Tuo savo pasiryžimu jiedu išsiskiria iš mūsų tautos tarpo kaip didvyriai, nes dar nė vienas lietuvis nėra ligi šiol atlikęs tokio tolimo skridimo. Jei, sakysime, ligi šiol tą Atlantiką būtų perskridę 20-30 lietuvių, tai šiandien Amerikos lietuvių visuomenė nebūtų nupirkę Darius-Girėnui tokį gerą lėktuvą ir net nebūtų nustebe, išgirdę, kad koks ten Darius ir Girėnas skris iš Amerikos į Lietuvą. Bet šiandien mes visi matome, kaip mūsų visuomenė džiaugiasi ir didžiujasi šiais dviem lakunais, kaip ji iškilmingai ir su pagarba įvairiose kolonijose sutinka juos, tartum jie jau būtų atskridę iš Lietuvos. Lietuviai gerbia juos už drąsumą ir laiko juos didvyriais, kurie suteiks garbės laurus lietuvių tautai.

Bet — deja! — kaip paprastai mūsų gyvenime buna, taip ir šiuo atveju. Šie mūsų tautos vyrai, nieko nenuskriaudę ir dar neskridę į Lietuvą, jau yra įvairiai apkalbami. Man teko nuo pat pradžios per spaudą ir per radiją vesti propagandą jų skridimo reikalui. Jau daug esu tais reikalais rašęs. Tačiau, nežinint to, kad visuomenė sudėjo aukų skridimui, kiek reikėjo, dar iš šiandien tenka nugirsti abejo-

BANDITŲ SURIŠTA LIETUVAITE ŠOKĖJA

Staselė De Ana-Bernotaitė, kurią plėšikai užpuolė namuose, 5668 1/2 Ridge Ave., surišo ir pavogė daug brangenybių.

nių: ar tikrai Darius ir Girėnas skris į Lietuvą? Jau daugelis žmonių pašnabždomis klausė mane, kaip reklamuoją skridimą: ar tikrai jie skris? ar jie kartais nesusmanė tik pasipinigauti, prisidengę gražiu ir kilniu tikslu? gal jie tik rupinasi gerą lėktuvą gauti ir po to visai nę nebandys skristi į Lietuvą? ir tt. Pats kapitonas S. Darius girdėjo apie tai. Vienas iš skridimo garbės rėmėjų "draugiškai pasakė jam: žinai, kapi-tone: ar jūs skrisit į Lietuvą ar ne, bet vis dėlto nors pakilkit į orą tuo lėktuvu, nuskriskit nors kiek į šalį ir po to jau nutupkit; bet nors parodykit, kad buvot pakilę skristi..." Labai charakteringa pastaba. Taip pat ir lakunui Girėnui vienas žymus ir garbingas asmuo tiesiai į akis pasakė: "nei jūs skrist į Lietuvą, nei ką..."

Toki ir panašūs priekaištai yra labai reikšmingi: jie rodo, kad yra nemaža mūsų tautiečių, kurie tiesiog netiki skridimui ir tuo budu žemina jų lakunų gerą vardą. Nors dabar (jau turint lėktuvą) ir nebūtų laikas kalbėti tokiu klausimu, bet yra aiškus reikalas tokį dalyką išsiaiškinti, kad visuomenėje nebūtų panašių abejonių, nes tokios abejonės blogai veikia pačių lakunų dvasią ir klaidina skridimo rėmėjus, kurie gali pradėti gailėtis savo aukų...

Tad, gerbiamieji, atvirai pasikalbėkime ir arčiau pažinkime abudu lakunus: kas per vieni jiedu yra, kokia yra jų praeitis ir kokio tipo žmonės jie yra? Po to galėsime spręsti, ar jiedu gali apgauti visą mūsų tautą ir ar jie stengiasi pasipinigauti?

Kas tas kap. S. Darius.

Steponas Darius gimė 1897 m. sausio 9 d. Kubiškės kaime, Kvėdarnos vals., Tauragės apskr. iš tėvų Jono Romualdo Dariaus ir motinos Augustinos Vaišvilaitės. Tėvas mirė 1905 m. Po to Steponas su motina, patėviu ir seserimis 1907 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Newarko mieste (New Jersey valstybėje). 1908 m. su tėvais persikėlė į Elizabethport'ą (N. J.), į lietuvių ir airių gyvenamąją vietą. Ten pradėjo eiti mokslą. 1909 m.

drauge su tėvais persikėlė į West Pullman'ą, Illinois, kur toliau tęsė mokslą. 1912 metais Steponas Darius įstojo į West Pullmano pradžios mokyklos beisbolo komandą ir labai pamėgo sportą. Tais pat metais baigė tą mokyklą ir rudenį įstojo į Cartiss High School. Mokėsi architektūros ir žaidė beisbolą šios mokyklos komandoje. 1913 m. perėjo į Englewood High School. 1916 m. (per 3 1/2 metus) baigė Harrison Technical High ketverių metų kursą. Budamas mokykloje, taip pat dalyvavo įvairiose sporto komandose. Tais pat metais įstojo į Lane Junior College inžinerijos skyrių. Dalyvauja kolegijos futbolo komandoje ir išrenkamas krepšiasvaizdžio (basketball) komandos kapitonu.

Šešionis dienomis praėjus po to, kai Amerika "paskelbė karą Vokietijai, 1917 m. balandžio mėn. 12 d. Steponas Darius įstojo į Amerikos kariuomenę ir su 149-ju lengvosios lauko artilerijos pulku (42-ios divizijos sudėtyje) rug-sėjo mėnesį pasiekia Prancūziją. Ten, karo lauke 1918 m. liepos mėn. 14 d. buvo lengvai apnuodytas nuodingomis dujomis, o rugpiučio mėn. kautynėse ties Paryžium buvo sužeistas. Kiek vėliau įsakyme 149-jam lauko artilerijos pulkui buvo pagirtas už narsumą. Paskelbus karo paliaubas, su minėtu pulku įžengė į Vokietiją, į Reino kraštą, ir ten okupacinės kariuomenės sudėtyje išbuvo 3 mėnesius. 1919 m. gegužės mėn. 10 d. išėjo iš kariuomenės.

1919 m. rudenį S. Darius prisideda prie Amerikos lietuvių savanorių organizavimo, drauge su jais 1920 metais nuvyko į Tėvynę ir įstojo į jaunąją Lietuvos kariuomenę. 1921 metais baigęs karo mokyklos 4-ją laidą, buvo pakeltas į leitenanto laipsnį ir, pats pasiprašęs, buvo paskirtas į karo aviaciją. 1922 metais jau pradėjo savarankiškai skraidyti lėktuvu. Lietuvos karo aviacijoje buvo laikomas vienu iš geriausių lakunų; tai pats girdėjau iš daugelio karo lakunų.

S. Darius 3 metus vadovavo Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjungai, būdamas jos pirminku. Anais laikais jis buvo

vienas iš nedaugelio sporto žinovų ir mokė karius ir civilius įvairių šakų sporto. Suorganizavus Lietuvos Futbolo Lygą (sąjungą), jis buvo išrinktas pirmuoju tos Lygos pirminku. Vadovaudamas įvairioms sporto šakoms, pats žaidė valstybinėje Lietuvos futbolo komandoje, kuri žaisdavo su kitų valstybių futbolininkais. Dalyvavo kariuomenės sporto draugijoje ir Lietuvos Sporto Lygos centro komitete.

Šis įžymus Lietuvos sportininkas ir sporto vadovas taip pat daug prisidėjo prie Klaipėdos sukilimo organizavimo, pradžioje bendradarbiaudamas su Vyriausioju Klaipėdos Gelbėjimo Komitetu. Sukilimui prasidėjus, jis buvo 3-ios sukilėlių grupės vado padėjėju. Sukilusiems Klaipėdos krašto lietuviams užėmus šilutę, S. Darius siunčiamas 3-ios grupės paspirties ešelono priešakyje į kitą kovos lauką — Klaipėdos miestą vaduoti. Drąsiems sukilėliams sutriuškintiems prancūzų kariuomenės ir vokiečių žandarmerijos pasipriešinimą, Darius su savo būriu Liepų gatve įžengia į atvadotąjį Klaipėdos miestą. Prasidėjus deryboms tarp sukilėlių vadovybės ir okupacinės prancūzų kariuomenės vadovybės, jis buvo perkeltas į sukilėlių štabą. Paskiau vadovavo 8-jai sukilėlių kuopai. Už uolų pasidarbavimą ir narsumą S. Darius buvo Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komiteto apdovanotas aukščiausio laipsnio garbės medaliu. Gyvenantieji Amerikoje adv. Kastas ir d-ras Julius Jurgėlos gali paliudyti apie S. Dariaus narsumą Klaipėdos atvadavimo metu ir nuopelnus Lietuvos sportui. Geri sportininkai ir į patį karą žiuri kaip į savotišką sportą, vykdomą savo tautos gerovei.

(Bus daugiau)

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

JEIGU RUBAI PUOŠIA ŽMOGŲ

PLUMBINGAS puošia NAMUS

Komfortas, ekonomija, gražumas, — štai ką moderniškąs plumbingas ir apšildymo įrengimas atneša į jūsų namus. Įrengimai, kurie lengvai ir ekonomiškai operuojami ir kurie pridoda tą perteklių, kuris reiškia komfortą ir gerą skonį. Ir jo originale kaina yra stebėtinai žema.

Toileto Sėdynės
Su tvirtais kabinais. Šia žema kaina. Ga \$ 1.35
Specialiai Randommedžio St. dydžiai 10c

Moderniška Maudynė
Vana, pilna 5 pėdų Rescess Subudavota Porceliano—Enamelio perdėm. Pedestal Mazgotuvė; Porceliano. Enameluota 20x24 inč.

Kombinacija Sinkų Kranai
Sunkaus misingo. Chromo su linkuojančia šmirkštyne ir strikliniu indu dėl muilo \$ 2.49

Alui įrengimai
Alui Kranai Peeries Taps. Blakuoti cino ringės. Alui šmirkštinės, Tapping Radai ir t. t.

Skalbyklos Kubilai
Dviejų dalių kubilai, pilnas sunkaus pieno fre-mas, ir linkuojanti kranai už \$ 7.45

DOME TOP ŠILDYTOJAS
Telpa 52 Gallonai
Garantuojame 125 avarių vek. maudimą
\$ 6.75
82 gallonų Italpos \$ 8.25

Garų Vandens Šildytolai
30 gallonų Italpos \$ 3.35

Dėl Miesto Dirbančiųjų Darbininkų Gali Vartoti Savo Pay-Roll Identifikacijas.

Sol Ellis & Sons Inc.
PLUMBING AND HEATING SUPPLIES

2118-2132 SO. STATE STREET
Tel. VICTORY 2454
4606-08 West 22nd St. 3945-47 Lincoln Ave.
Lawndale 2454—Cicero 130 Lakeview 8200
5912-26 WEST GRAND AVE.
Tel. National 0066
Specialiai išpildome Telefono ir Pašto užsakymus — DYKAI Pristatymas.
Visos Krautuovės Atdaros Antradienio, Ketvero ir Šeštadienio Vakarai
West ir South Sidės Krautuovės Atdaros Nedėlioį iki 1 val. po pietų.

REPUBLIC 3100

J. J. BAGDONAS LIETUVIŲ GRABORIUS

Liudnoj valandoj paveskite man visus savo rupešius.

Koplyčia veltui

2506 West 63rd Street

J. F. RADZIUS LIETUVIŲ GRABORIUS

Reikale pašaukite Radžių, o Jis Jums sutaupys šimtus Dolerių Palaidoja už \$25.00 dolerius ir augščiau

J. F. RADZIUS

668 W. 18th Street

Chicago, Illinois

Tel. Canal 6174

PIRMOS GEGUŽĖS APVAIKŠČIOJIMAS

Rengia Chicago's Lietuvių Socialistų Sąjungos Centralinė Kuopa kartu su CWCOU Lietuvių Bedarbių 63 Lokalu

PIRMADIENY, GEGUŽĖS 1 d. 1933. CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

KONCERTAS—SOLISTAI—PRAKALBOS. Pradžia 7:00 val. vakaro. IŽANGOS NE BUS.

3133 SO. HALSTED STREET.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:

\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$5.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išeikiant
sekmadieniais. Leidžia Naujienu Ben-
druvė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Chicagoje per išsiuntimą:	
Vieną mėnesį	8c
Savaitę	18c
Mėnesiui	75c
Suvienytose Valstijose, ne Chicagoj, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.25
Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpaiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Orderiu kartu su užsakymu.	

VISO PASAULIO DARBININKŲ ŠVENTĖ

Šiandien — Pirmoji Gegužės, viso pasaulio darbininkų šventė.

Ją įsteigė tarptautinis darbininkų suvažiavimas 1889 metais — tas pats suvažiavimas, kuris įsteigė ant-rąjį Socialistų Internacionalą.

Gegužinės šventės tikslas yra parodyti visų tautų darbininkų solidarumą ir jų pasiryžimą kovoti dėl savo buvimo pagerinimo ir dėl pasiluosavimo nuo kapitalistiško išnaudojimo.

Per daugelį metų svarbiausias Pirmosios Gegužės obalsis buvo 8 valandų darbo diena. Kartu su šituo obalsiu kiekvienos šalies darbininkai keldavo taip pat ope-nuosius tos valandos reikalavimus. Kartais tai būda-vo reikalavimas visuotinio balsavimo arba kitokių poli-tinių teisių; kartais tai buvo protestas prieš karo pa-vojų arba kitas koks visiems darbo žmonėms svarbus reikalas.

Sulig tuo, kaip metai iš metų keitėsi gyvenimo ap-linkybės ir darbininkų padėtis įvairiose šalyse, keitėsi ir gegužinės šventės turinys. Bet dvi vadovaujančios idėjos, kurias išreiškia Pirmoji Gegužės, paliko tos pa-čios, būtent: kad darbininkai yra tam tikra visuomenės dalis, kurios reikalai skiriasi nuo kapitalistų ir kitų vi-suomenės sluoksnių reikalų, ir kad tiems savo reika-lams ginti darbininkai privalo vienytis ne tik kiekvie-noje atskiroje šalyje, bet ir tarptautiškai.

Sios dvi idėjos sudaro darbininkų judėjimo sielą ir šiandien.

Darbininkai yra atskira ekonominė klasė dabarti-nėje visuomenėje. Jų gyvenimo šaltinis yra atlyginimas už darbą.

Kad darbininkas turėtų kuo gyventi, jisai turi par-duoti savo darbo jėgą, t. y. parsisamdyti. Ar jo samdy-tojas yra didelis, ar mažas, vistiek samdytojo reikalas yra kitoks, negu darbininko. Jisai dažnai yra griežtai priešingas darbininko reikalui.

Darbininkui juo geriau, juo didesnė algą jisai gau-na. O samdytojui rupi padaryti, kiek galint daugiau pelno. Juo pigesnis darbininko atlyginimas, juo dides-nis samdytojo pelnas. Iš šito reikalų priešingumo kyla kova tarpe tų dviejų visuomenės klasių.

Darbininkas, kaip ekonomiskai silpnėnis už savo samdytoją, visuomet šioje kovoje pralaimėtų, jeigu juodu kovotų vienas prieš vieną. Taip seniaus ir bū-davo. Per ilgus laikus darbininkai nemokėdavo pasi-priešinti samdytojams ir budavo be galo skaudžiai iš-naudojami. Bet patyrimas juos išmokino susitarti ir organizuoti būdu stoti prieš savo išnaudotojus.

Vienybėje ir organizacijoje yra darbininkų išga-nymas.

Juo anksčiau kurioje šalyje darbininkai suprato šitą mintį, juo geresnes jie iškovojo algas, juo trum-pesnes darbo valandas. Per vienybę ir organizaciją daugelio šalių darbininkai sugebėjo ne tik pagerinti savo materialinę būklę, bet ir įgyti politinę laisvę ir pilietines teises.

Kulturingųjų šalių darbininkai jau nebėra betei-siai vergai, bet pilnatiesiai piliečiai, kurie gali laisvai svarstyti savo reikalus ir turi sprendžiamą balsą val-stybės dalykuose, lygiai kaip ir visi kiti žmonės.

Bet darbininkai dar vistiek yra skriaudžiami eko-nominiai. Kova prieš ekonominį išnaudojimą dar toli gražu nėra pabaigta, ir ji nepasibaigs, iki nebus iš pa-čių pamatų pakeista dabartinė visuomenės sistema.

Šitam didžiam tikslui darbininkų vienybė ir susi-organizavimas yra dar labiau reikalingi, negu kovai dėl kasdieninio buvimo pagerinimo. Pirmoji Gegužės ir yra įsteigta tam, kad būtų stiprinama ir ugdoma dar-bininkuose klasinio solidarumo dvasia.

Bet nepakanka darbininkams vienytis tik savo ša-lyje. Viso pasaulio darbininkų likimas jungiasi į daik-tą. Geriausia tai parodo dabartinė depresija.

Kol ekonominis krizis buvo prislėgęs tik Europos šalis, Jungtinių Valstijų darbininkai manė, kad jiems nėra reikalo rūpintis. Jie džiaugėsi, kad čia nėra taip bloga, kaip kitur. Bet krizis paskui ištiko ir šią šalį. Milionai darbininkų neteko uždarbių, ir šiandien Ame-

rikoje yra daugiau bedarbių, negu bet kurioje kitoje šalyje.

Amerikos gerovė negalėjo išsilaikyti, kuomet ki-tuose pramoninguose kraštuose kapitalistai pasinaudo-jo depresija ir nukapojo algas darbininkams. Tų šalių pramonė, mokėdama pigiau už darbą, užkirtė kelią pa-saulio rinkose Amerikos prekėms ir depresija atėjo ir čionai.

Ir Amerikoje gerovė negalės sugrįžti, kol kitur darbo masių skurdas eis didyn. Tik visų šalių darbi-ninkams kovojant sutartinai, valdžios galės but pri-verstos imtis priemonių depresijos pašalinimui.

Viso pasaulio darbininkų vienybė, pagaliau, yra reikalinga kovai prieš fašizmą ir tarptautinės taikos gynimui. Dėl darbininkų nesutarimo įsigalėjo diktato-riai despota visoje eilėje valstybių — Rusijoje, Itali-joje, Vengrijoje, Vokietijoje ir kitur. Iš jų grasina ka-ro pavojus pasauliui. Taigi visų tautų darbininkai pri-valo paduoti vieni kitiems rankas ir stoti prieš tą pa-vojų. Tegyvuoja Gegužės Pirmoji!

Apžvalga

KAIP "KUNIGAS" LIUTAS KENTĖJO

Viename laikraštyje "kuni-gas" Jonas Liutas-Liutkauskas aprašo, kaip jį Jersey City po-licija suareštavo ir pasodino į kalėjimą, apkaltindama dėl "ap-gavystės". Jį esą įskundė po-licijai, kad jisai apgavaišai va-dinąs save kunigu, du Ro-mos katalikų kunigai — koks ten lietuvis kunigas K. ir airis pralotas Duffy. Suareštavimas įvykęs šitaip:

"Kovo 31 d. apie 2 val. po pietų, einant gatve, Jersey City, priėjo prie manęs apy-senis policininkas ir sako: 'Kunige, prašau parodyti do-kumentus.' Išėmęs iš kiše-niaus padaviau. Policininkas pažiūrėjęs į dokumentą grą-žino atgal ir pareiškė: 'Ne-su kompetentiskas spręsti ar kunigo dokumentas geras ar ne, tati prašau nueiti su nianim į policijos nuovadą.' 'Paklausus jo ar turi koki skundą prieš mane ir kad parodytų ar turi teisę mane gatvėje kliudyti', jis atsakė jog skundo neturi, bet vis-tiek prašė eiti su juo į po-licijos nuovadą."

Ir Liutas nuėjo. Vadinas, davė save suareštuoti — be skundo ir be warranto, jokio nusidėjimo neatlikęs!

Jeigu p. Liutas rašo tiesą, tai tas areštas buvo absolu-čiai neteisėtas, ir Liutas visai be reikalo davėsi vedamas į po-licijos nuovadą. Bet Liutas, matyt, dar mažiau nusimano apie savo, kaip piliečio, teises, negu apie dušių ganyką. To-dėl jisai, kaip avinėlis, nusekė paskui policininką.

Policijos nuovadoje jisai vėl parodė savo dokumentus. Lei-tenantas, juos peržiūrėjęs, su kažin kuo susitefonavo ir pa-šaukė tris detektivus. Liepa-damas jiems gabenti Liutą pas pralotą. Jisai tenai buvo nu-vežtas, ir airis pralotas pasakė detektivams:

"Jis yra apgavikas! Imes-kit jį į kalėjimą; juo grei-čiau, juo geriau."

Iš čia Liutą nugabeno pas policijos komisarą, kuris liepė detektivams uždaryti jį kalė-jime. Ir jisai buvo uždarytas. Kalėjime suimtas "Katalikų Bažnyčios Amerikoj kunigas" buvo kvociamas. Pats Liutas sakosi, kad

"Policija vartojo man tre-čią laipsnį, tiksliai gal kiek švelniau, nes policija žinojo kad aš Romos šantažistų jiems įduotas."

Trečias laipsnis, arba "third degree" tai — kankinimas kvociant kalinį. Liutas nepasako, kokiū būdu jisai buvo kanki-namas. "Third degree" papras-tai reiškia, kad policija, kvoci-dama kalinį, jį muša per vei-dą, plaka guminėmis lazdomis, spardo, laiko tamsiame kamba-ryje, neduoda gerti vandens, gasdina ir t. t.

Balandžio 1 d., t. y. ant ry-tojaus po suėmimo, Liutas bu-vo pristatytas į teismą ir jam buvo paskirta \$3,500 kaucija, kurią už jį uždėjo vienas jo prietelis. Už savaitės laiko įvy-ko byla.

Balandžio 8 d. pas teise-ją, rašo Liutas. "Aš pribu-nu, bet pasirodė kad prieš mane skundo nėra, ir skun-dėjai, nei lietuvis kunigas, nei pralotas Duffy, nepasiro-dė. Teisėjas ir visi teisme buvę suprato kad tai šanta-žizmas (? — "N." Red.). Teisėjas, neturėdamas prieš mane skundo, mandagiai pa-reiškė: — Mes patyrėme kad padaryta klaida; byla išme-tama."

Tai skamba be galo keistai. Jeigu prieš Liutą nebuvo skun-do, tai kaip jisai galėjo būti pasodintas į kalėjimą? Ir jeigu jau jisai buvo neteisėtai užda-rytas kalėjime, tai kaip galėjo teisėjas ant rytojaus, be for-malio apkaltinimo, paskirti Liutui kauciją ir dagi tokią aukštą?

Galų gale, dar vienas neaiš-kumas. Savo rašinį baigdamas, Liutas sako:

"Byla dar nebaigta ir šiuo-mi prašau visus geros valios Lietuvius gelbėti man taip moraliai, taip materialiai gin-tis nuo Romos šantažistų, kurie tik už idėjos darbą mane puola."

Mums nesvarbu, koks tenai "idėjos darbas", kuomet žmo-gus, išbuvęs 25 metus ar dau-giau laisvamaniu, ima ir įsi-šventina į kunigus. Bet yra nesuprantama, kokiū būdu jo byla "dar nebaigta", jeigu jį teisėjas išmetė, neturėdamas prieš Liutą skundo?

EILINIS KOMUNISTŲ MELAS

Komunistų spauda paleido "antį", kad Clevelande Socialis-tų partijos sekretorius, Cla-rence Senior, pasakęs, jogei Mooney buvęs išmestas iš So-cialistų partijos už dinamito vartojimą ir kad jisai vistiek turįs būti kalėjime, nes jisai esąs atlikęs kokią nors pikta-darybę, jeigu ir ne tą, dėl ku-rios jisai yra kaltinamas. Cla-rence Senior mums praneša, kad jisai nieko panašaus apie Mooney nesakęs.

Taigi komunistai sufabrikavo dar vieną melą vardan "bendro fronto"!

KULTURA No. 3 tik ką gavome iš Lietuvos. Tai ge-riausias ir idomiausias žur-nalas. Kaina tik 45 c. Gali-ma gauti Naujienose.

Reikalaukite "NAU-JIENAS" ant bile kam-po, kur parduodami lai-krasčiai. Pardavėjas lai-krasčių bus gatavas Jums patarnauti. Jisai tenai stovi ne savo sma-gumui, bet Jusų pato-gumo delei.

Garsinkitės Naujienose

Oscar Wilde

Vertė A. Kartanas.

Doriano Gray'iaus Atvaizdas

(Tęsinys)

"Tai yra idomus klausimas," tarė lordas Henrius, ku-ris gaudavo daug smagumo lošdamas ant vaikino nejuo-daimo egotizmo — "labai idomus klausimas. Aš manau, kad tikras išaiškinimas yra tas. Dažnai atsitinka, kad tik-ras gyvenimo tragedijos įvyksta tokiu neartistišku būdu, jogei jos įeidžia mus jų šiur-kščiu žiaurumu, jų visiškų tvarkos trukumu, jų absurdiš-ko reikšmės neturėjimu, jų iš-tisu skonio nebuvimu. Tokios tragedijos užgauna mus ly-giai taip, kaip nemandagu-mas, užgauna mus. Jos teikia mums aiškios gyvuliškos jė-gos įspūdį, o mes priešimamės prieš tą. Vis-gi, kai kada, tra-gedija, turinti artistiškų gro-žio punktų, pereina ir mūsų gyvenimą. Jeigu tie grožio punktai esti tikri, tai visas daiktas paprastai patinka mu-sų jausmams kaip dramatiš-kas įspūdis. Staiga mes pa-matome esą nebe aktorais, bet perstatymo žiurėtojais.

Arba mes užimame abiejų vietas. Mes žiurime patys į save ir tas vaizdo nuostabu-mas sužavai mus. Šiame atsi-tikime, kas-gi tikrai atsitiko? Kas nors nusizudė iš meilės link jusų. Aš norėčiau, kad bučiau turėjęs kada nors to-kio patyrimo. Tas būtų priver-tęs mane įsimylėti į meilę per visą savo gyvenimą. Iš tų, ku-rios garbino mane — nebuvo jų daug, bet vis-gi buvo kelios — visados užsispyrę gyveno il-giau, ilgiai po to, kada aš jų jau nebepaisiau arba jos ne-bepaisė manęs. Jos nutuko ir pasidarė nuobodžios, ir kai aš susitinku jas, tai jos tuojaus pradeda savo atsiminimus. Ta baisi moters atmintis! Koks tai pasibaisėtinas daiktas! Ir koki visiška intelektualinė neveik-lumą tas parodo! Reikia su-vartoti gyvenimo spalvą, bet niekadais nereikia atsiminti jo smulkmenas. Mažmožiai visa-dos esti nuožmūs."

"Man reikia sėti aguonas savaime daržė," atsikvėpė Do-rianas.

"Nėra jokio reikalo," vėl tęsė jo bendras. "Gyvenimas visuomet laiko aguonas savo rankoje. Žinoma, protarpiais daiktai lukterėja. Aš vienu laikotarpiu nešiojau vien tik pijolkas ištisą sezoną, kaip artistiško liudėjimo ženklą, at-gailai, kuri nenorėjo pasišalin-ti. Pagaliau vis-gi ta atgaila iš-nyko. Aš užmiršau, kas ją nu-slopino. Aš manau, kad ji pasisilijo atsižadėti viso pa-saulio už mane. Tas visada esti bausis momentas. Tas pri-pildo tavo amžinasties baime. Gerai — ar jūs tikėsite? — savaitę atgal pas ponį Hamp-shire pietaudamas aš pasiju-tau besėdįs šalia ponios, apie kurią aš kalbėjau, ir ji norė-jo apkabinti visą dalyką, iš-raudama praėitį ir sugrėbdama ateitį. Aš buvau palaido-jęs savo romansą narcizų kel-me. Ji vėl iškėlė, ir užtikrino mane, kad aš sugadinau jos gyvenimą. Aš turiu pasakyti, kad ji suvalgė didžiausius pietus, todėl aš nejučia didelio rūpesčio. Bet, koki trukumą skonio ji parodė! Vie-nas žavingumas praėities, tai yra tas, kad tai yra praėitis. Bet moters niekadais nežino, kada uždanga yra jau nukri-tusi. Jos visada reikalauja še-što akto, ir kai jau visas loši-mo įdomumas užsibaigia, jos pasiūlija tęsti toliau. Jeigu joms būtų leista daryti, kaip jos nori, tai kiekviena komedija turėtų tragišką užbaigą, o kiekviena tragedija iškiltų į farsą. Jos yra žavingai netik-ros, bet jos neturi meno su-pratimą. Jūs esat laiminges-nis už mane. Aš užtikrinu jus, Dorianai, kad nei viena iš moteriškių, kurias aš pažinau, būtų padarę man tą, ką Sibyl Vane padarė jums. Paprastos moteriškės visados nusiramina. Kai kurios jų pasirinkdamos sentimentalės spalvas. Nieka-dos nepasitiki moterim, kuri nešioja violetines spalvas, ne-žiūrint kokio amžiaus ji būtų, arba moterim virš trisdešimt penkių metų amžiaus, kuri mėgsta rausvus kasnykus. Tas visados reiškia, jogei jos turi savo istoriją. Kitos suranda

didelio nusiramino staiga, pamatydamos geras ypatybes pas savo vyrus, Jos didžiauja-si savo linksmumu ištektėjusios gyvenime, lyg tas būtų žavingiausi nuodėmė. Religija nramina kai kurias. Jos pa-glaptys turi visą žavingumą flirtavimo, moteris yra sakiu-si man vieną sykį, ir aš gana gerai tą suprantu. O prie to, niekas kitas nepadarė žmogų taip tuščiu, kaip pasakymas jam, kad jis yra nuodėmingas. Mus visus sąžinė padaro ego-istiškais. Taip; ištikro, nėra galo tiems nusiraminiams, kuriuos moters suranda šia-me moderniniame gyvenime. Iš tikro, aš nepaminėjau nei svarbiausio iš visų."

"O kas-gi tas yra, Henriau?" nerangiai tarė vaikinai.

"O, tai visiems žinomas jų nusiraminiams. Pražudę nuo-savą garbintoją, jos susirau-da bei pavilioja kitos moters garbintoją. Gerai draugioj tas visados išbaltina moterį. Bet, tiš tikro, Dorianai, Sybil Va-ne, tur but, labai skyrėsi nuo tų visų moteriškių, kurias mes sutinkame! Man yra kaž-ko puiklaus iš jos mirties. Man yra linksma gyventi tame šimtmetyje, katrame tokie ete-buklai atsitinka. Jie verčia mus tikėti į tikrėnybę tų dai-ktų, kuriais mes visi žaidziam-e, tai yra romanas, aistra ir meilė."

"Aš buvau baisiai žiaurus jai. Jūs tą užmirštate."

"Aš prisibijau, kad moters žiaurumą, tikrą žiaurumą, i-vertina labiau už viską. Jos turi nuostabiai primityvius instinktus. Mes jas išliuosavom, bet jos vistiek pasilieka vergės, ieškodamos savo ponų. Jos mėgsta būti valdomos. Aš esu tikras, kad jūs buvotė puik-us. Aš nesusimaukėsius tikrai ir visiškai supykusi, bet aš galiu įsivaizduoti, kaip maloni-jai jūs atrodote. Ir, po visko, užvakar jūs sakėt man kaž-ką, tuo laiku man atrodė, lyg svajonė, bet dabar aš matau, kad tai buvo tikra tiesa, o tas tai ir yra raktas prie visko."

"Ka-gi aš sakiau, 'Henriau?'"

"Jūs man sakėt, jogei roma-ne Sibyl Vane jums atstovavo visas, savo žygiais atsižymėju-sias, moteriškes — jogei ji buvo Desdemona vieną vakarą, ir Ophelia kitą; jeigu ji numirė kaip Julietė, ji atgijo, kaip Imogena". (Bus daugiau)

ŽMOGAUS RANKŲ DARBAS IR GAMTA

